

2017-184

Nota Deinze Kongoplein 2

Verslag van Resultaten

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Bart BOT

25-1-2018

Titel: Nota Deinze Kongoplein 2

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke, Maarten Bracke en Bart Bot

Projectcode bureauonderzoek: 2017B184

Bekrachtigde archeologienota: <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/2539>

Projectcode proefsleuvenonderzoek: 2017J156

Intern projectnummer: 2017.184

Locatiegegevens: Oost-Vlaanderen, Deinze, Kongoplein 2

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: NW: 90671,99-186760,75 NO: 90698,45-186768,34 ZO: 90698,90-186724,04 ZW: 90670,18-186734,10

Oppervlakte plangebied: 1366m²

Kadastergegevens: Deinze, afdeling 1, sectie A, perceelnr. 822G2

Topografische kaart: /

Betrokken actoren: Bert Acke (archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog, veldwerkleider, assistent-aardkundige), Bot Bart (assistent-archeoloog), Peter Bracke (veldtechnicus) en Jef Van Cauwenberghe (opdrachtgever)

Wetenschappelijke advisering: /

Plaats en datum: Zelzate, 25/01/2017

© Acke & Bracke bvba, Leegstraat 170, 9060 Zelzate. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. INLEIDING	4
1.1. WETTELIJK KADER	4
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT	4
1.2.1. VRAAGSTELLING	4
1.2.2. RANDVOORWAARDEN	5
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	7
1.3.1. MOTIVERING ONDERZOEKSSTRATEGIE	7
1.3.2. ORGANISATIE VAN HET VOORONDERZOEK	8
1.3.3. ADVIES SPECIALISTEN	8
1.3.4. WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING	8
1.3.5. SELECTIE BRONNEN	8
2. ASSESSMENT	12
2.1. AARDKUNDIGE OPBOUW	12
2.2. ASSESSMENT SPOREN	15
2.2.1. SLEUF 1	15
2.2.2. SLEUVEN 2 T.E.M. 4	15
2.2.3. SLEUF 5	15
2.3. ASSESSMENT VONDSTEN	22
2.4. ASSESSMENT STALEN	25
2.5. ASSESSMENT CONSERVATIE	26
2.6. DATERING, INTERPRETATIE EN CONFRONTATIE MET VOORGAANDE ONDERZOEKSFASES	27
2.7. SYNTHESE	30
2.7.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON	30
2.7.2. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	30
3. SAMENVATTING	32
4. BIBLIOGRAFIE	33
5. BIJLAGES	34

1. Inleiding

1.1. Wettelijk kader

De nota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning, waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 300m² of meer bedraagt en waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 100m² of meer is, werd door de initiatiefnemer een archeologienota toegevoegd aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota¹ bestond enkel uit een bureauonderzoek, in het programma van maatregelen was opgenomen dat er een proefsleuvenonderzoek diende uitgevoerd te worden in uitgesteld traject. In deze nota, opge maakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van dit proefsleuvenonderzoek beschreven.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

In de archeologienota waren volgende vraagstellingen opgenomen:

- Zijn er archeologische sporen aanwezig? Welke spoorcategorieën komen voor?
- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes?
- Kunnen sporen in verband gebracht worden met de nabijgelegen archeologische sites en gekende archeologische waarden?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?
- Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Kan een archeologische site uitgesloten worden?
- Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?
- Kunnen er stadsversterkingen worden vastgesteld?
- Is er een link met de Brugse Poort?

---

¹ <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/2539>

1.2.2. Randvoorwaarden

Op het moment van schrijven van de bureaustudie waren de gronden nog niet in eigendom van de initiatiefnemer waardoor het onderzoek diende te gebeuren in een uitgesteld traject, na het verkrijgen van de nodige vergunningen en overeenkomsten. Daarnaast was het terrein moeilijk toegankelijk door de aanwezige begroeiingen. Bovendien diende rekeninggehouden te worden met aanwezige werkende leidingen.

Figuur 1 Zicht op de tuin van het plangebied voor het verwijderen van de begroeiing voor aanvang van het vooronderzoek.

Figuur 2 Zicht op het plangebied tijdens het proefsleuvenonderzoek.

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

Op basis van het bureauonderzoek werd in het programma van maatregelen van de archeologienota een verder vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven opgelegd, in een uitgesteld traject. De onderzoeken dienen uitgevoerd te worden volgens de bepalingen in de Code van Goede Praktijk en de voorwaarden opgenomen in het programma van maatregelen horende bij de archeologienota. De erkende archeoloog kan enkel mits gefundeerde motivatie afwijken van sommige van deze bepalingen en voorwaarden.

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op een site met een matig complexe verticale stratigrafie. In het vooropgestelde sleuvenplan in het programma van maatregelen werden 5 sleuven voorzien, haaks op het Afleidingskanaal van de Leie.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd afgeweken van het initieel vooropgestelde sleuvenplan. Één sleuf werd voorzien aan de oostelijke zijde van de woning. Deze sleuf kon echter niet worden aangelegd zoals voorzien aangezien enerzijds deze zone te klein was en anderzijds door de aanwezigheid van een vijver. Er werd geopteerd om in de plaats van een langgerekte sleuf een kleinere sleuf te graven met een N-Z oriëntatie. In de tuinzone aan de westelijke zijde van het huis werden drie langgerekte sleuven aangelegd en één bredere sleuf. Één sleuf was haaks georiënteerd op het Afleidingskanaal. De twee andere sleuven werden evenwijdig aangelegd met het Afleidingskanaal. De bredere sleuf werd aangelegd in het zuidelijke deel, ten zuidwesten van de bestaande woning.

Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak van 1,80m breed. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na de voltooiing van de registratie van de sleuven werden deze gedicht.

Het totale plangebied was 1366m² groot. De volledig onderkelderde woning had een grootte van 230m², deze viel dan ook buiten het te onderzoeken plangebied alsook de buffer rond het huis (120m²), de vijver (10m²) aan de oostelijke zijde van het huis, een garage (45m²) aan de noordelijke zijde van het huis en de oprit (20m²) en mazouttank (15m²) aan de zuidelijke zijde van de woning.

De onderzoekbare zone bedroeg bijgevolg dus 926m². Hiervan werd 132,5m² (14,3%) onderzocht door middel van proefsleuven. De vooropgestelde dekkinggraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk (te verdelen over 10% sleuven en 2,5% dwarssleuven/volgsleuven/kijkvensters) werd hiermee ruim behaald. De vijf proefsleuven waren ruim voldoende om een inschatting te maken van het archeologisch potentieel, dat in dit geval duidelijk negatief bleek te zijn.

Het onderzoek werd uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk. Aangezien alle inmetingen gebeurden met een GPS-aangestuurd systeem met precisie van 1cm werd voorafgaand het veldwerk geen hoofdmeetsysteem aangelegd. Elke proefsleuf werd beschouwd als een individuele werkput. De

relevante lagen werden onderzocht op metalen vondsten met behulp van een metaaldetector van het type XP Deus. Ook de storten van de sleuven werden onderzocht met een metaaldetector, dit leverde, met uitzondering van een Duitse kogelhuls en een recente munt, geen relevante archeologische vondsten op. Alle sleuven en profielen kregen een uniek nummer, werden beschreven en geregistreerd via foto's en opmetingen. De foto's werden genomen met een camera van het merk Canon PC1304. Er werden geen stalen genomen gezien het sporenbestand er zich niet toe leende. Relevante delen van de putwandprofielen werden opgeschoond en geregistreerd als referentieprofiel. In totaal werden drie profielen geplaatst, verspreid over het volledige terrein, waarbij profiel 3 als referentieprofiel kan dienen gezien de gelijkende bodemopbouw over het volledige terrein.

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd op vrijdag 15 december 2017 in vrij regenachtige omstandigheden. Het kraanwerk werd uitgevoerd door BEKAERT-grondwerken. Erkend archeoloog Maarten Bracke trad op als veldwerkleider en assistent-aardkundige, Bart Bot als assistent-archeoloog en Peter Bracke als veldtechnicus. Een landmeter van MEET-het stond in voor het opmeten van de sleuven, profielen en hoogtes, deze gegevens werden nadien verwerkt tot bruikbaar kaartmateriaal door assistent-archeoloog Bart Bot .

1.3.3. Advies specialisten

Niet van toepassing.

1.3.4. Wetenschappelijke advisering

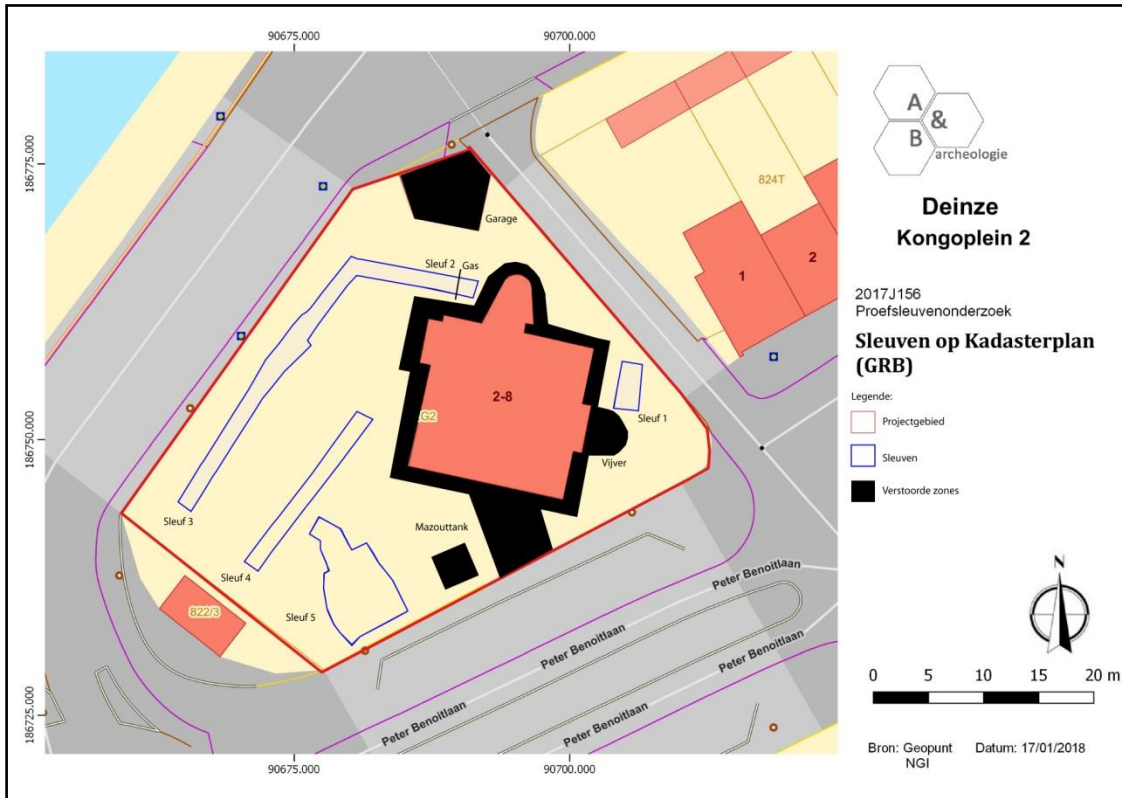
Niet van toepassing.

1.3.5. Selectie bronnen

De bekrachtigde archeologienota² van deze site werd als voornaamste bron aangewend.

---

² <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/2539>

Figuur 3 Sleuvenplan geprojecteerd op de kadasterkaart (bron: geopunt.be).

Figuur 4 Projectie van de sleuven op de orthofoto van 2016 (bron: geopunt.be).

Figuur 5 Foto tijdens de aanleg van de sleuven.

Figuur 6 Opkuisen van muurwerk.

Figuur 7 Opmeten van de sleuven.

2. Assessment

2.1. Aardkundige opbouw

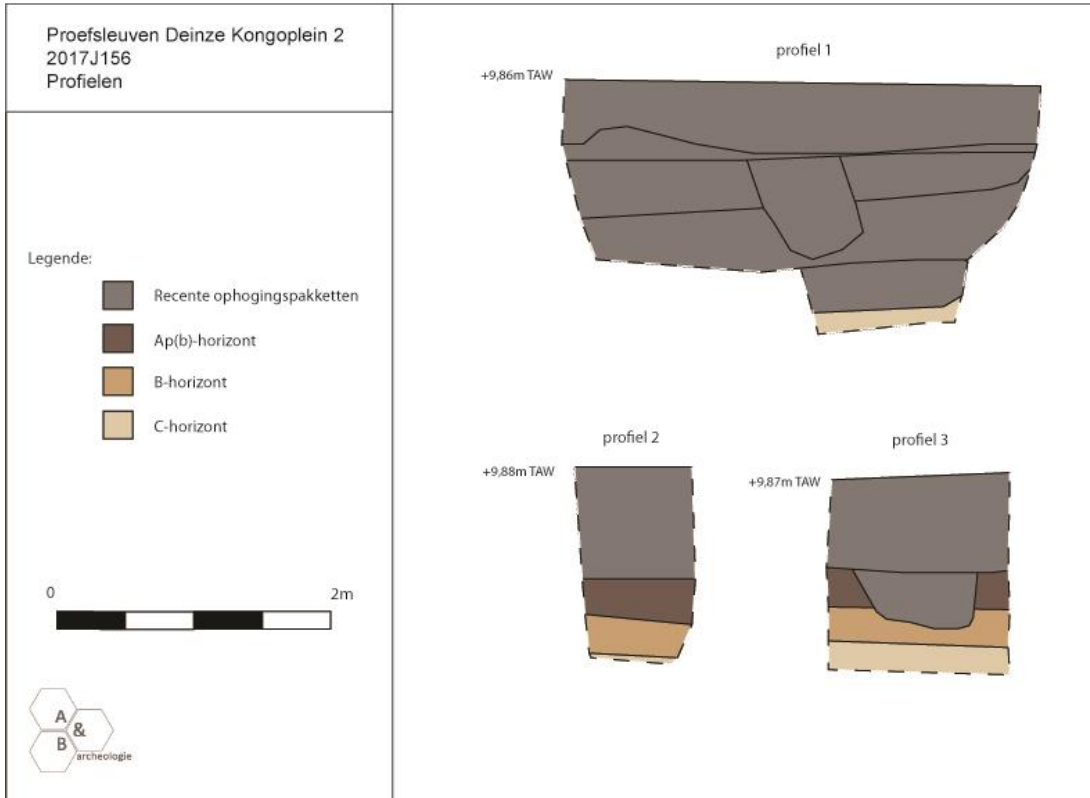
De aardkundige opbouw van het projectgebied werd op het terrein vastgesteld door het aanleggen van 3 bodemprofielen: één in sleuf 1 aan de oostelijke zijde van het plangebied en twee in de sleuven aan de westelijke zijde van het plangebied.

Binnen het projectgebied worden op de bodemkaart (cfr. zie Archeologische Evaluatie van het bodemarchief aan het Kongoplein 2 te Deinze (Oost-Vlaanderen) Verslag van Resultaten, ABO Archeologische Rapporten 32) OB (bebouwde grond) aangegeven. Rondom het plangebied komen Pcc, Pbc, Eepz, Edp en Lep series voor.

De bodemopbouw in het onderzoeksgebied kan algemeen als volgt beschreven worden: Bovenaan bevindt zich een sterk verstoorde en humeuze tuingrond met een dikte van gemiddeld 50cm. Deze tuingrond bevond zich bovenop de sterk verstoorde Ap(b) horizont (maximaal 20cm dik). Deze Ap(b) was op sommige plaatsen volledig vergraven en had een donkerbruine kleur en was licht humeus. Onder de Ap(b) bevond zich een vrij dik en goed ontwikkelde bruingrijze B-horizont (tot 40cm dik) met veel sporen van bioturbatie. De C-horizont bestond uit een lichte, geelgrijze zandleem bodem.

De waarnemingen op het terrein tonen duidelijk aan dat het volledige plangebied valt onder Pcc en Pbc bodems. Het gaat om droge tot vochtige, lichte, zandleem bodems met een sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B-horizont die niet tot zwak gleyig is.

Op het terrein was er geen sprake van een site met complexe stratigrafie. Uit de profielen en de bodemopbouw bleek het plangebied en het verwachtingspatroon eerder onder de noemer 'klassieke' sporenarcheologie te vallen. In sleuf 1, aangelegd aan de oostelijke zijde van het terrein, werden enkele (zeer recente) ophogingspakketten aangetroffen. Deze niveaus waren echter niet van grote archeologische waarde, diepgaand onderzoek van deze lagen zouden niet leiden tot een kennisvermeerdering. In de andere sleuven waren de eerste lagen ook van een recente oorsprong.

Figuur 8 Profieltekeningen.

Figuur 9 Profiel 1 in sleuf 1.

Figuur 10 Profiel 2 (sleuf 2).

Figuur 11 Profiel 3 (sleuf 3).

2.2. Assessment sporen

2.2.1. Sleuf 1

In sleuf 1 werden geen sporen aangetroffen. Uit het profiel 1 (zie 2.1.) bleek dat de bodem intens werd opgehoogd en vergraven. Als er al archeologische sporen aanwezig waren, werden deze door subrecente vergravingen verstoord of compleet verwijderd. Aan de noordelijke zijde werd de C-horizont bereikt op een diepte van +7,96m TAW, oftewel ca. 2m onder het huidige maaiveldniveau. Aan de zuidelijke zijde van de proefput werd een vrij grote recente kuil/uitgraving aangetroffen.

2.2.2. Sleuven 2 t.e.m. 4

In deze drie sleuven werden in totaal twee sporen opgetekend. S1 (bovenzijde bewaard op +9,20m TAW) was een NO-ZW georiënteerde muur met een dikte van circa 40cm. De muur was opgebouwd uit rode en paarsrode bakstenen, samengehouden door een vrij harde lichtgrijze kalkmortel. De bakstenen hadden een grootte van 21,5cm x 9,5cm x 5cm. De muur werd gevolgd over een lengte van 5m. In het westen van dezelfde sleuf werd een noordwest-zuidoost vrij ondiep gefundeerde muur S2 (bovenzijde op +9,54m TAW) aangetroffen. De muur was opgebouwd uit éénzelfde soort bakstenen als S1. Ook de mortel was lichtgrijs en vrij hard zoals S1. Gezien de gebruikte bakstenen en mortelsoort kunnen beide muren in de 19de of 20ste eeuw gedateerd worden.

In de sleuven 2, 3 en 4 werden heel wat scherp afgelijnde grote verstoringen aangetroffen. De verstoringen tekenden zich af in de moederbodem als grote rechthoekige donkere kuilen met brokken puin in de vulling.

2.2.3. Sleuf 5

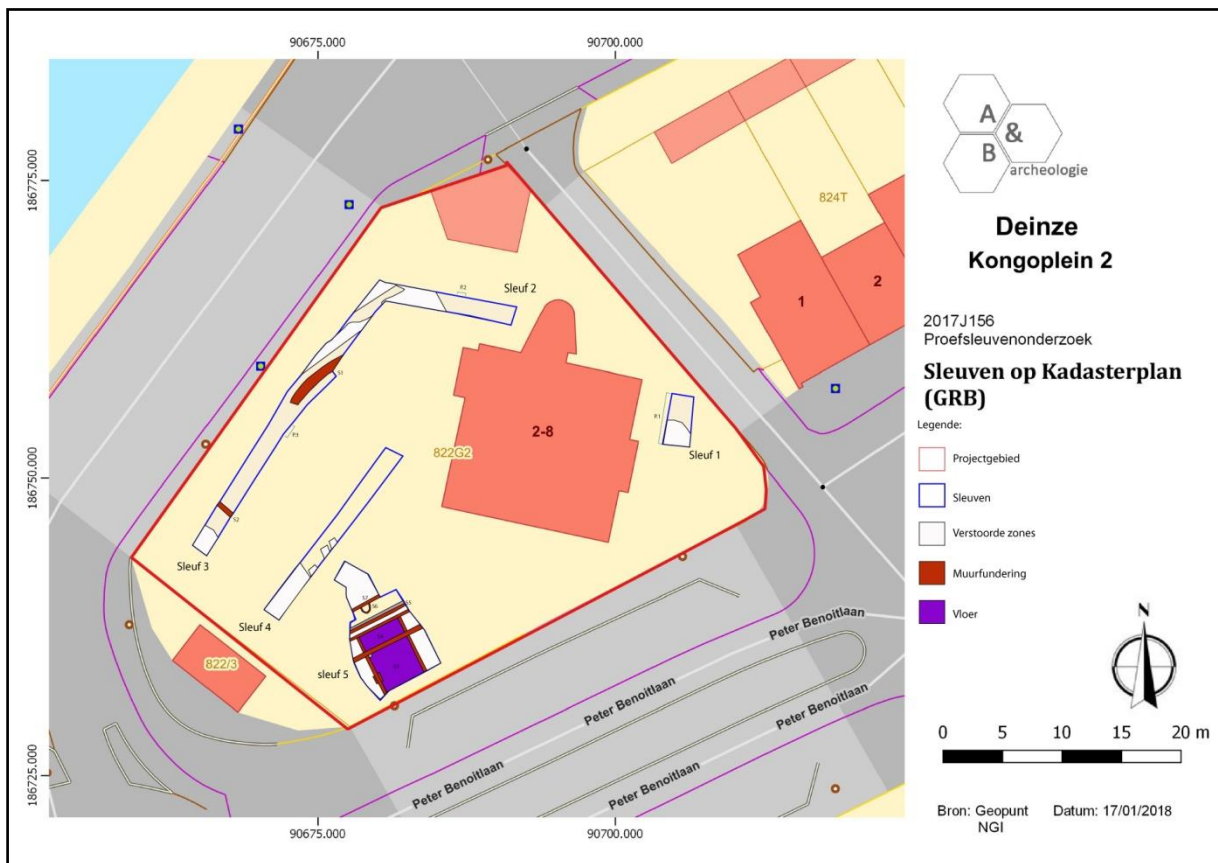
In deze breder aangelegde sleuf werden verschillende muurstructuren aangetroffen die toebehoorden aan één huis. S3 betreft een kelderruimte van circa 4m bij 4m en lag aan de zuidelijke zijde van de sleuf. De kelder was opgebouwd uit rode bakstenen (21cmx9,5cmx5cm) en gelige licht zandige kalkmortel. De binnenzijde van de kelder was bezet met een blauwgrijze pleister. De kelder was circa 1,45m diep (+7,65m TAW) en had een vloer opgebouwd uit dieprode bakstenen (20,5cmx10cmx5cm). Aan de westelijke zijde van de kelder bevond zich een schouw opgebouwd uit dezelfde bakstenen als de kelderruimte. De schouw was rechthoekig (een breedte van 1,10m) en had onderaan, net boven de keldervloer, een opening. De bakstenen van de keldervloer net voor de opening van de schouw waren zwaar beroet als gevolg van verbranding. Net naast deze schouw werd een tweede identieke schouw aangetroffen. Vermoedelijk maakt deze schouw deel uit van een tweede huis.

Ten noorden van de kelderruimte S3 werd een beerput S4 aangetroffen. De beerput had een rechthoekige vorm (1,5m x 4m) en was opgebouwd uit rode bakstenen (22cmx10,5cmx5,5cm) en een gelige vrij zandige mortel. Uit de vulling van de beerput werden stukken aardewerk, glas en

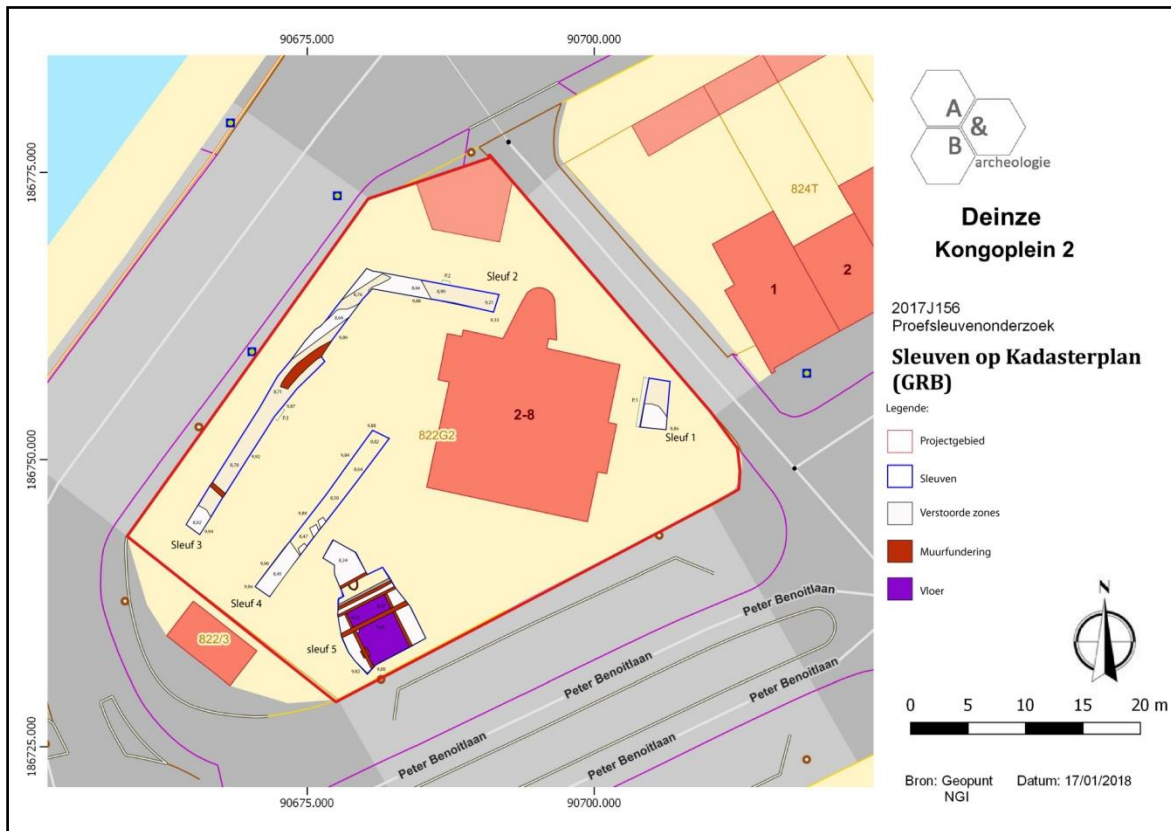
bouwmateriaal verzameld. Ook de beerput had een vloer opgebouwd uit bakstenen (21cmx9,5cm). De vloer bevond zich op een TAW van +8,31m TAW.

Net noordelijk van de beerput werd een evenwijdig georiënteerde muur S5 aangetroffen. Deze was opgebouwd uit rode bakstenen (21cmx9,5cmx5cm) en een gelige licht zandige kalkmortel. In de moederbodem tekende zich de aanleg sleuf af van deze muur. Net ten noorden van S5 werd een bakstenen waterput S6 gevonden. De waterput had dezelfde bakstenen als S3 en S5. De mortel was lichtgrijs en vrij hard. Boven de waterput werd een spaarboogconstructie S7 aangetroffen. De fundering was opgebouwd uit zeer recente bakstenen (18cmx7,5cm) en grijze harde cement, wat een recente oorsprong aangeeft. Ten noorden van de spaarboogconstructie werd verstoorde/vergraven moederbodem aangetroffen.

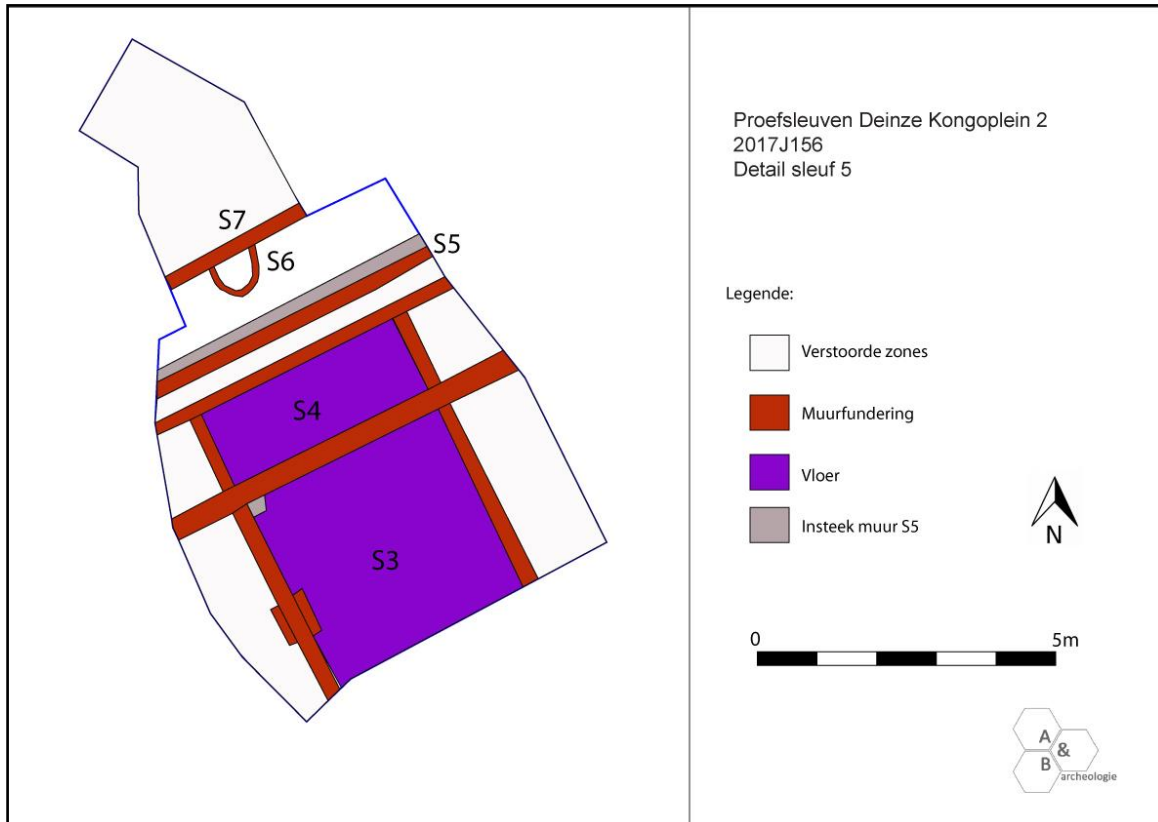
De aangetroffen sporen en muurresten maken deel uit van de aaneengesloten 19de of vroeg 20ste-eeuwse arbeiderswoningen die zich bevonden langs de Peter Benoîtlaan.

Figuur 12 Allesporenkaart geprojecteerd op het huidige kadasteplan (bron: geopunt.be).

Figuur 13 Allesporenplan met TAW hoogtes. (bron: geopunt)

Figuur 14 Detail sleuf 5.

Figuur 15 Spoor 1 in sleuf 3 (muur) en een recente verstoring aan de rechterzijde.

Figuur 16 Spoor 2 in sleuf 3.

Figuur 17 Sleuf 2 met in de moederbodem scherp afgelijnde kuilen die wijzen op recente vergravingen.

Figuur 18 Zicht op sleuf 4 zonder enige sporen in de C-horizont.

Figuur 19 Zicht op de woning in sleuf 5.

Figuur 20 Overzicht van sleuf 5 met spoornummers.

Figuur 21 Kelderruimte S3.

Figuur 22 Waterput S6 en sparboogconstructie S7.

2.3. Assessment vondsten

Tijdens het veldwerk werden drie inventarisnummers uitgedeeld. Inventaris 1 betreft twee metalen vondsten die teruggevonden werden met de metaaldetector op de zandbergjes. Het gaat om een Duitse afgevuurde huls van 1938 en een Belgische 25cent van 1972 in koper-nikkel.

In de kelder S3 werd een geëmailleerde drinkbeker, een bodemfragment van een industrieel wit bord en twee glazen cilindervormige flesjes teruggevonden (inventaris 2). Op het bordfragment staat de stempel van Boch La Louvière aangegeven, die volgens het type te dateren is tussen 1880 en 1900³.

In de puinige beerput vulling S4 werd een hemdknoop, een blauw gekleurde ondertas en een soepbord teruggevonden (inventaris 3). Op deze laatste komt de stempel van Boch voor, die volgens het type te dateren is tussen 1920 en 1959⁴. Als laatste werd nog een dakpanfragment van Sterreberg uit Kortrijk aangetroffen.

De vondstenlijst kan geraadpleegd worden in bijlage.

Figuur 23 Duitse huls en Belgische munt (inventaris nummer 1).

³ <http://www.royalboch.com/nl/brands/>

⁴ <http://www.royalboch.com/nl/brands/>

Figuur 24 Detailopname van de codering op de Duitse afgevuurde huls van 1938 (inventaris nummer 1).

Figuur 25 Zicht op het vondstmateriaal uit de kelderopvulling S3 (inventaris nummer 2).

Figuur 26 Zicht op het vondstmateriaal uit de beerput opvulling (inventaris nummer 3).

Figuur 27 Dakpanfragment van de Sterreberg in Kortrijk (inventaris nummer 3).

2.4. Assessment stalen

Niet van toepassing, er werden geen stalen genomen tijdens het vooronderzoek. Er werden geen relevante sporen of lagen aangetroffen die zich leenden voor een verder natuurwetenschappelijk onderzoek. Ook kon geen beerlaag geattesteerd worden in de beerput S4.

2.5. Assessment conservatie

Niet van toepassing, er werden geen vondsten aangetroffen die zich leenden tot een verdere conservatie.

2.6. Datering, interpretatie en confrontatie met voorgaande onderzoeksfases

In het Programma van Maatregelen (zie Archeologische Evaluatie van het bodemarchief aan het Kongoplein 2 te Deinze (Oost-Vlaanderen) Programma van Maatregelen, ABO Archeologische Rapporten 32) werd een zeker verwachtingspatroon naar voren geschoven betreffende het plangebied:

- Sporen van urbane bewoning
- Stadsversterkingen (wallen, grachten, ...)
- (ambachtelijk) Activiteiten, vanaf de volle middeleeuwen
- Premiddeleeuwse activiteiten

In het Programma van Maatregelen werd rekening gehouden met een site met complexe stratigrafie. Uit het proefsleuvenonderzoek is gebleken dat dit niet het geval is. In de sleuven werd één archeologisch niveau aangetroffen. Deze bevond zich op het niveau van de C-horizont. In sommige gevallen (sleuf 1 en sleuf 5) lag de C-horizont onder vrij hoge recente ophogingspakketten of was deze volledig vergraven door de bouw van een huizenblok (sleuf 5).

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden in de sleuven 2, 3 & 4 vrij veel en grote recente kuilen aangetroffen. Deze kunnen waarschijnlijk in verband gebracht worden met de bouw van het gebouw dat momenteel nog op het terrein staat of met andere vrij recente activiteiten.

Het sporenbestand van het proefsleuvenonderzoek bestond uit muurfunderingen en vloeren. De sporen in sleuf 5 behoren toe aan één en hetzelfde huis. Het huis werd vermoedelijk gebouwd in de loop van de eerste helft van de 19de eeuw. Een projectie van het sleuvenplan op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) toont aan dat ter hoogte van sleuf 5 huisjes stonden. Op de Popp-kaart (1854-1879) is dit nog duidelijker. Ook op basis van de grootte van de bakstenen en de gebruikte mortel kan worden aangenomen dat de funderingen niet ouder zijn dan de 19de eeuw.

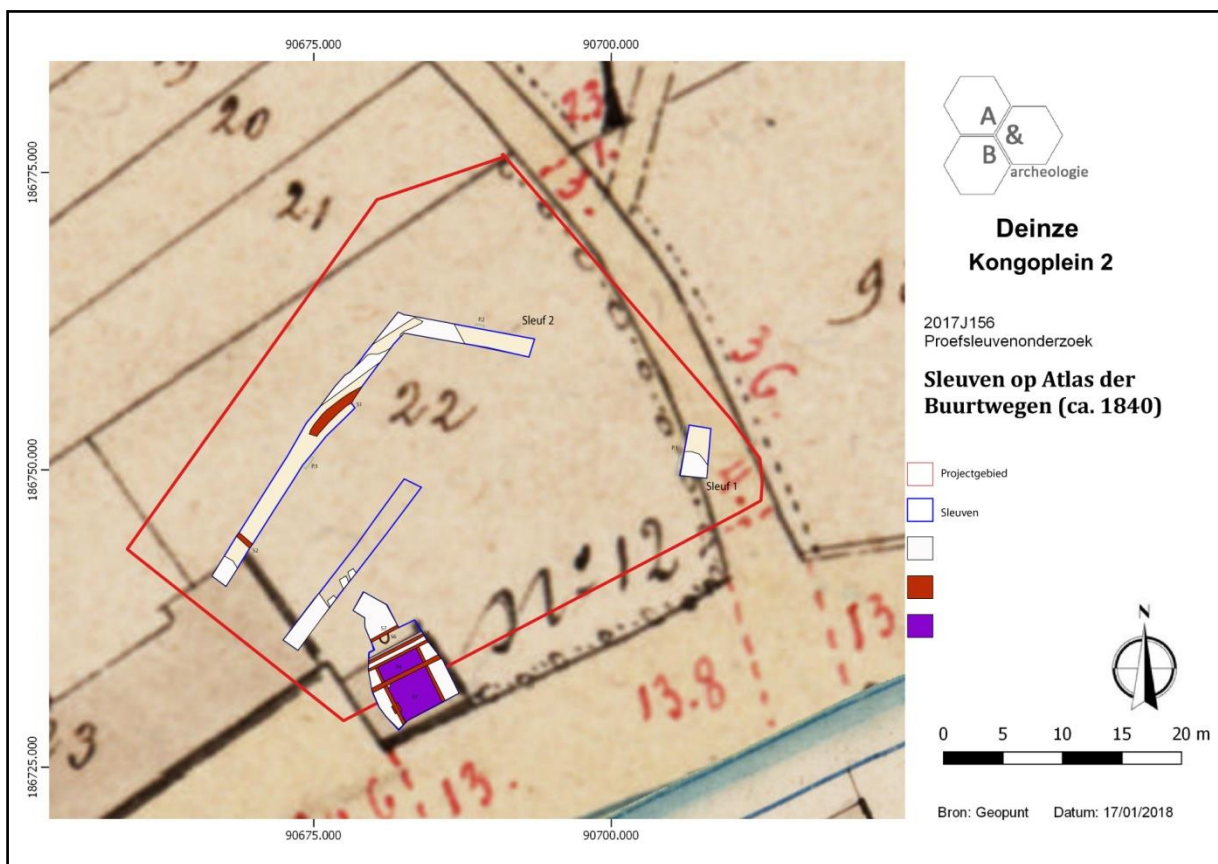
De ingang van het (arbeiders)huis in sleuf 5 bevond zich vermoedelijk aan de Peter Benoitlaan. Waarschijnlijk had het huisje één onderkelderde kamer (S3) op het gelijkvloers, één verdieping en een zolder met zadeldak. Naast het huisje in het noorden bevond zich een beerput S4 met erboven de ontlastingskamer. Iets verder naar het noorden bevond zich de waterput S6 waar de bewoners water naar boven haalden door middel van een handmatige pomp. De tuinmuur S7 vormde de grens van het perceel. Aan de noordoostelijke en zuidwestelijke zijde van het huis werd telkens de aanzet gevonden van een volgend huis. Net naast de schouw in de kelderruimte werd aan de andere, westelijke zijde, een tweede identieke schouw aangetroffen. Vermoedelijk stond het huis in een rij van meerdere arbeiderswoningen (zie foto arbeiderswoningen in Deinze).

De funderingen S1 en S2 in sleuven 1 en 2 kunnen vermoedelijk respectievelijk als fundering van een tuinmuur en onderdeel van een achterliggende stalling of gebouw geïnterpreteerd worden. De projectie van het sleuvenplan op de Popp-kaart verduidelijkt dit.

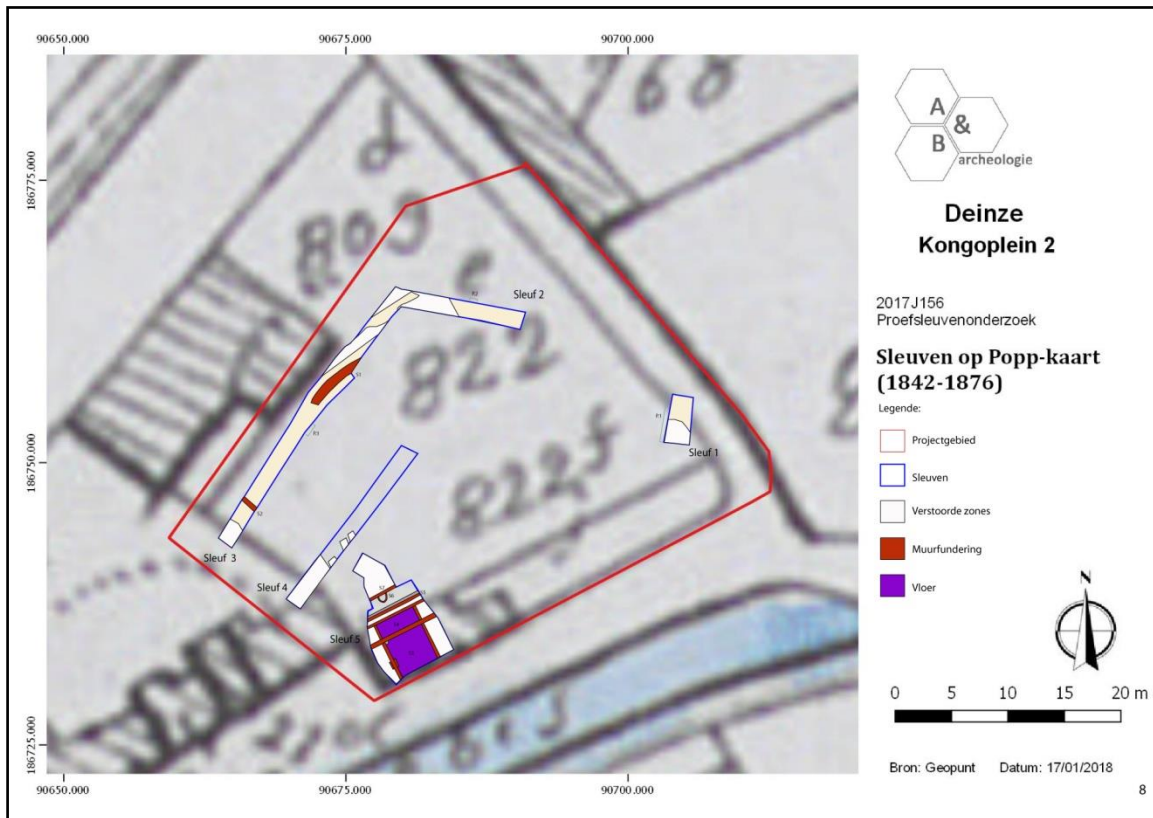
In Deinze werd in het verleden al archeologisch onderzoek uitgevoerd (cfr. zie Archeologische Evaluatie van het bodemarchief aan het Kongoplein 2 te Deinze (Oost-Vlaanderen) Programma van Maatregelen, ABO Archeologische Rapporten 32). Op de Grote Markt, circa 300m ten zuiden van het

plangebied, werden tijdens archeologisch onderzoek volmiddeleeuwse sporen aangetroffen en ophogingspakketten. Net ten zuidwesten van het plangebied werd een deel van de stadsversterking, nl. de Brugse Poort, aangesneden.

Het proefsleuvenonderzoek op het plangebied Deinze Kongoplein 2 toont aan dat het perceel zich vermoedelijk buiten het areaal van de middeleeuwse stadsontwikkeling bevindt. De stadsversterking met gracht bevindt zich heel waarschijnlijk net ten zuiden van het plangebied, onder het tracé van de huidige Peter Benoitlaan. Het aantreffen van de moederbodem op een geringe diepte en de matig complexe bodemstratigrafie binnen het plangebied verstevigt de hypothese dat het plangebied zich net buiten de stedelijke kern bevindt. Vermoedelijk in de loop van de 18de en 19de eeuw werd het plangebied bewoond. Van deze bewoning werd een arbeiderswoning aangetroffen in sleuf 5.

Figuur 28 Projectie van het sleuvenplan met lichte verschuiving van de sleuven op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840). (bron: geopunt)

Figuur 29 Projectie van het sleuvenplan op de Popp-kaart (1842-1876). (bron: geopunt)

Figuur 30 Arbeiderswoningen in de Kattestraat te Deinze net ten zuiden van het projectgebied. (bron: <https://inventaris.onroerende-erfgoed.be/erfgoedobjecten/38008>)

2.7. Synthese

2.7.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Concluderend kan gesteld worden dat enkel de sporen van urbane bewoning uit het verwachtingspatroon werden aangetroffen tijdens het proefsleuvenonderzoek. De sporen dateren echter uit de 19de tot eerste helft 20ste eeuw. Het plangebied bleek voor een groot deel verstoord door (sub)recente vergravingen. Het proefsleuvenonderzoek op het plangebied Deinze Kongoplein 2 toont aan dat het perceel zich buiten het areaal van de middeleeuwse stadsontwikkeling bevindt. De stadsversterking met gracht bevindt zich heel waarschijnlijk net ten zuiden van het plangebied, onder het tracé van de huidige Peter Benoitlaan. Het aantreffen van de moederbodem op een geringe diepte en de matig complexe stratigrafie binnen het plangebied verstevigt de hypothese dat het plangebied zich net buiten de stedelijke kern bevindt. Vermoedelijk in de loop van de 18de en 19de eeuw werd het plangebied pas bewoond. Van deze bewoning werd een arbeiderswoning aangetroffen in sleuf 5. Op basis van deze gegevens kan geconcludeerd dat het potentieel op kennisvermeerdering eerder beperkt tot afwezig is voor het plangebied.

2.7.2. Beantwoording onderzoeksvragen

- Zijn er archeologische sporen aanwezig?

Tijdens het onderzoek werden in totaal 7 sporen aangetroffen.

- Wat is de aard van de sporen en/of artefacten (bewoning, funerair, ambachten,...)?

De sporen kunnen in twee categorieën onderverdeeld worden: muurfunderingen enerzijds en vloeren anderzijds. Het betreft bewoningssporen uit de 19de of vroege 20ste eeuw.

- Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?

Het sporenbestand is vrij goed bewaard. Een groot deel van de structuur waartoe het sporenbestand behoorde is echter al volledig afgebroken.

- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?

De sporen in sleuf 5 behoren tot een zogenaamde arbeiderswoning. De sporen in sleuf 3 zijn waarschijnlijk toe te wijzen aan een gebouw en een tuinmuur.

- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

De aangetroffen sporen kunnen in de 19de eeuw tot de eerste helft van de 20ste eeuw gedateerd worden.

- Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?

Niet van toepassing.

- Zijn er indicaties dat de bodem (deels) verstoord is?

In de sleuven 2, 3 en 4 werden heel wat scherp afgelijnde donkere vergravingen aangetroffen. De grote kuilen tekenden zich scherp af in de moederbodem.

- Wat is de bodemopbouw?

De bodemopbouw in het onderzoeksgebied kan algemeen als volgt beschreven worden: Bovenaan bevindt zich een sterk verstoorde en humeuze tuingrond met een dikte van gemiddeld 50cm. Deze tuingrond bevond zich bovenop de sterk verstoorde Ap(b) horizont (maximaal 20cm dik). Deze Ap(b) was op sommige plaatsen volledig vergraven en had een donkerbruine kleur en was licht humeus. Onder de Ap(b) bevond zich een vrij dikke en goed ontwikkelde bruingrijze B-horizont (tot 40cm dik). In dit pakket konden veel sporen van bioturbatie waargenomen worden. De C-horizont bestond uit een lichte, geelgrijze zandleem bodem.

- In welke mate in het terrein onderhevig geweest aan erosie, en heeft dit een impact gehad op het archeologisch bodemarchief?

Het terrein zelf is niet onderhevig geweest aan erosie.

- Zijn er aanwijzingen voor de aanwezigheid van een (goed bewaarde) steentijd artefactensite?

Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van een steentijd site binnen de grenzen van het plangebied.

- Is er verder archeologisch onderzoek nodig in de vorm van een archeologische opgraving? Zo ja, specificeer.

Er is geen verder archeologisch onderzoek nodig.

- Kunnen er stadsversterkingen worden vastgesteld?

Er konden geen stadsversterkingen worden vastgesteld. De versterkingen bevinden zich buiten het plangebied.

- Is er een link met de Brugse Poort?

Er kon geen link vastgesteld worden met de nabijgelegen Brugse Poort. Sporen van versterkingen werden niet geattesteerd.

3. Samenvatting

De nota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning, waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 300m² of meer bedraagt en waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 100m² of meer is, werd door de initiatiefnemer een archeologienota toegevoegd aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota⁵ bestond enkel uit een bureauonderzoek, in het programma van maatregelen was opgenomen dat er een proefsleuvenonderzoek diende uitgevoerd te worden in uitgesteld traject.

Het totale plangebied was 1366m² groot. De volledig onderkelderde woning had een grootte van 230m², deze viel dan ook buiten het te onderzoeken plangebied alsook de buffer rond het huis (120m²), de vijver (10m²) aan de oostelijke zijde van het huis, een garage (45m²) aan de noordelijke zijde van het huis en de oprit (20m²) en mazouttank (15m²) aan de zuidelijke zijde. De onderzoekbare zone bedroeg bijgevolg dus 926m². Hiervan werd 132,5m² (14,3%) onderzocht door middel van proefsleuven en proefputten.

De bodemopbouw in het onderzoeksgebied kan algemeen als volgt beschreven worden: Boven aan bevindt zich een sterk verstoorde en humeuze tuingrond met een dikte van gemiddeld 50cm. Deze tuingrond bevond zich bovenop de sterk verstoorde Ap(b) horizont (maximaal 20cm dik). Deze Ap(b) was op sommige plaatsen volledig vergraven en had een donkerbruine kleur en was licht humeus. Onder de Ap(b) bevond zich een vrij dikke en goed ontwikkelde bruingrijze B-horizont (tot 40cm dik). In dit pakket konden veel sporen van bioturbatie waargenomen worden. De C-horizont bestond uit een lichte, geelgrijze zandleem bodem.

De aangetroffen archeologische sporen kunnen in twee categorieën onderverdeeld worden: muurfunderingen enerzijds en vloeren anderzijds. Het betreft bewoningssporen. Het proefsleuvenonderzoek op het plangebied Deinze Kongoplein 2 toont aan dat het perceel zich vermoedelijk buiten het areaal van de middeleeuwse stadsontwikkeling bevindt. De stadsversterking met gracht bevindt zich heel waarschijnlijk net ten zuiden van het plangebied, onder het tracé van de huidige Peter Benoitlaan. Het aantreffen van de moederbodem op een geringe diepte binnen het plangebied versterkt de hypothese dat het plangebied zich net buiten de stedelijke kern bevindt. Vermoedelijk in de loop van de 18de en 19de eeuw werd het plangebied bewoond.

Concluderend kan gesteld worden dat enkel de sporen van urbane bewoning uit het verwachtingspatroon werden aangetroffen tijdens het proefsleuvenonderzoek. De sporen dateren echter uit de 19de tot eerste helft 20ste eeuw. Het plangebied bleek voor een groot deel verstoord door (sub)recente vergravingen. Op basis van deze gegevens kan geconcludeerd dat het potentieel op kennisvermeerdering beperkt tot afwezig is voor het plangebied. Verder archeologisch onderzoek van het plangebied wordt niet geadviseerd, gezien de negatieve resultaten van het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek.

---

⁵ <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/2539>

4. Bibliografie

- www.geopunt.be
- <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/38008>
- <http://www.royalboch.com/nl/brands/>

5. Bijlages

- Referentieprofiel

Projectcode		2017J156		Coördinaten	X 90676 ; Y 186756		
Type onderzoek		Proefsleuven					
Profielnummer		PR3		Hoogte	+9,87m TAW		
Oriëntatie		ZW-NO		Grondwater	niet bereikt		
Datum		15/01/2017		Classificatie	Pcc/Pbc		
Weer		Regen			Droge leembodem zonder profielontwikkeling		
Beschrijving		Maarten Bracke		Fotonr			
Landgebruik		Tuin		Plannr	Zie allesporenkaart		
Vegetatie		Gras					
Horizont		Diepte (cm)		Methode beschrijving	Ondergrens		
nr	Benaming	begin	eind		bereikt	duidelijkheid	regelmatigheid
1	Ophoging	0	60	Droog	Ja	Duidelijk	Golvend tot recht
2	Ap(b)	60	80	Droog	Ja	Vaag	Vrij recht
3	B	80	110	Droog	Ja	Duidelijk	Vrij recht
4	C	110		Droog	/	/	/
Kleur (visueel)	Vochtigheid	Textuur		Andere fenomenen/opmerkingen			
		symbool	beschrijving				
Donkerbruingrijs	Droog	A	Zandleem	/			
Bruin	Droog	A	Zandleem	/			
Lichter bruin	Droog	A	Zandleem	bioturbatie			
Bleekgrijs/beige	Droog	A	Zandleem	/			

Figuur 31 Zicht op profiel 3 met aanduiding van de stratigrafische eenheden.

- **Figurenlijst**

Figuur 1 Zicht op de tuin van het plangebied voor het verwijderen van de begroeiing voor aanvang van het vooronderzoek.....	5
Figuur 2 Zicht op het plangebied tijdens het proefsleuvenonderzoek.	6
Figuur 3 Sleuvenplan geprojecteerd op de kadasterkaart (bron: geopunt.be).....	9
Figuur 4 Projectie van de sleuven op de orthofoto van 2016 (bron: geopunt.be).....	9
Figuur 5 Foto tijdens de aanleg van de sleuven.	10
Figuur 6 Opkuisen van muurwerk.....	10
Figuur 7 Opmeten van de sleuven.	11
Figuur 8 Profieltekeningen.....	13
Figuur 9 Profiel 1 in sleuf 1.....	13
Figuur 10 Profiel 2 (sleuf 2).	14
Figuur 11 Profiel 3 (sleuf 3).	14
Figuur 12 Allesporenkaart geprojecteerd op het huidige kadasteplanr (bron: geopunt.be).	16
Figuur 13 Allesporenplan met TAW hoogtes. (bron: geopunt).....	17
Figuur 14 Detail sleuf 5.	17
Figuur 15 Spoor 1 in sleuf 3 (muur) en een recente verstoring aan de rechterzijde.	18
Figuur 16 Spoor 2 in sleuf 3.....	18
Figuur 17 Sleuf 2 met in de moederbodem scherp afgelijnde kuilen die wijzen op recente vergravingen.....	19
Figuur 18 Zicht op sleuf 4 zonder enige sporen in de C-horizont.....	19
Figuur 19 Zicht op de woning in sleuf 5.....	20
Figuur 20 Overzicht van sleuf 5 met spoomummers.....	20
Figuur 21 Kelderruimte S3.	21
Figuur 22 Waterput S6 en spaarboogconstructie S7.	21
Figuur 23 Duitse huls en Belgische munt (inventaris nummer 1).....	22
Figuur 24 Detailopname van de codering op de Duitse afgevuurde huls van 1938 (inventaris nummer 1).	23
Figuur 25 Zicht op het vondstmateriaal uit de kelderopvulling S3 (inventaris nummer 2).	23
Figuur 26 Zicht op het vondstmateriaal uit de beerput opvulling (inventaris nummer 3).	24
Figuur 27 Dakpanfragment van de Sterreberg in Kortrijk (inventaris nummer 3).	24
Figuur 28 Projectie van het sleuvenplan met lichte verschuiving van de sleuven op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840). (bron: geopunt).....	28
Figuur 29 Projectie van het sleuvenplan op de Popp-kaart (1842-1876). (bron: geopunt)	29
Figuur 30 Arbeiderswoningen in de Kattestraat te Deinze net ten zuiden van het projectgebied. (bron: https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/38008)	29
Figuur 31 Zicht op profiel 3 met aanduiding van de stratigrafische eenheden.	35

- Fotolijst proefsleuvenonderzoek 2017J156

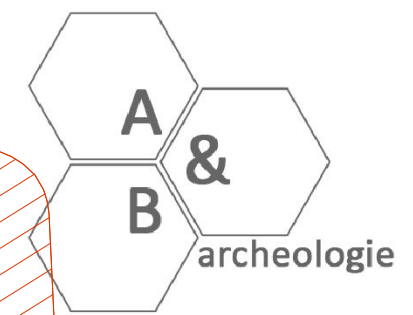
Fotonr	Type	Spoornr/Profielnr	Werkput/Sleuf	Vlak	Datum	Vondstnr
1	Overzicht	/	Sleuf1	/	15/01/2018	/
2	Profiel	Profiel 1	Sleuf1	/	15/01/2018	/
3	Profiel	Profiel 1	Sleuf1	/	15/01/2018	/
4	Profiel	Profiel 2	Sleuf2	/	15/01/2018	/
5	Overzicht	/	Sleuf2	/	15/01/2018	/
6	Overzicht	/	Sleuf2	/	15/01/2018	/
7	Detail	S1	Sleuf3	/	15/01/2018	/
8	Profiel	Profiel 3	Sleuf3	/	15/01/2018	/
9	Detail	S2	Sleuf3	/	15/01/2018	/
10	Overzicht	/	Sleuf3	/	15/01/2018	/
11	Overzicht	/	Sleuf4	/	15/01/2018	/
12	Overzicht	/	Sleuf4	/	15/01/2018	/
13	Detail	S3	Sleuf5	/	15/01/2018	/
14	Overzicht	/	Sleuf5	/	15/01/2018	/
15	Detail	S6	Sleuf5	/	15/01/2018	/
16	Overzicht	/	Sleuf5	/	15/01/2018	/
17	Overzicht	/	Sleuf5	/	15/01/2018	/

- Plannenlijst proefsleuvenonderzoek 2017J156

Plannummer	Type	Onderwerp	Schaal	Digitaal	Datum
1	Sleuvenplan	Allesporenkaart op kadaster	Onbepaald	X	16/01/2017

90675.000 90700.000

186775.000

Deinze Kongoplein 2

2017J156
Proefsleuvenonderzoek

Sleuven op Kadasterplan (GRB)

Legende:

Projectgebied

Sleuven

Verstoorde zones

Muurfundering

Vloer

9,86 Hoogte +m TAW

0 5 10 15 20 m

Bron: Geopunt NGI Datum: 17/01/2018

Meting uitgevoerd door Jonas Van Hooreweghe
Landmeter-Expert van het kantoor te Assenede, Kasteelstraat 30
gekend onder LANnr. 111466

Opmeting bestaande toestand
Geen gransonderzoek uitgevoerd
Perceelgrenzen aangeduid volgens grafische gegevens kadaster en Informatie Vlaanderen
Dit plan is opgemaakt in functie van architectuur en is geen officieel Proces Verloop

Provincie Oost-Vlaanderen
Gemeente **DEINZE**
Deelgemeente **Deinze**
Kongoplein 2
Kadaster 1e Afdeling - Sectie A
822g²

opmeting
bestaande toestand

projectnr. 12-08
revisie 16-01-2018

Jonas Van Hooreweghe
beëdigd landmeter-expert door de rechtbank van Eerste Aanleg te Gent
ingeschreven op het tableau voor Landmeters-Experten : LAN 111466

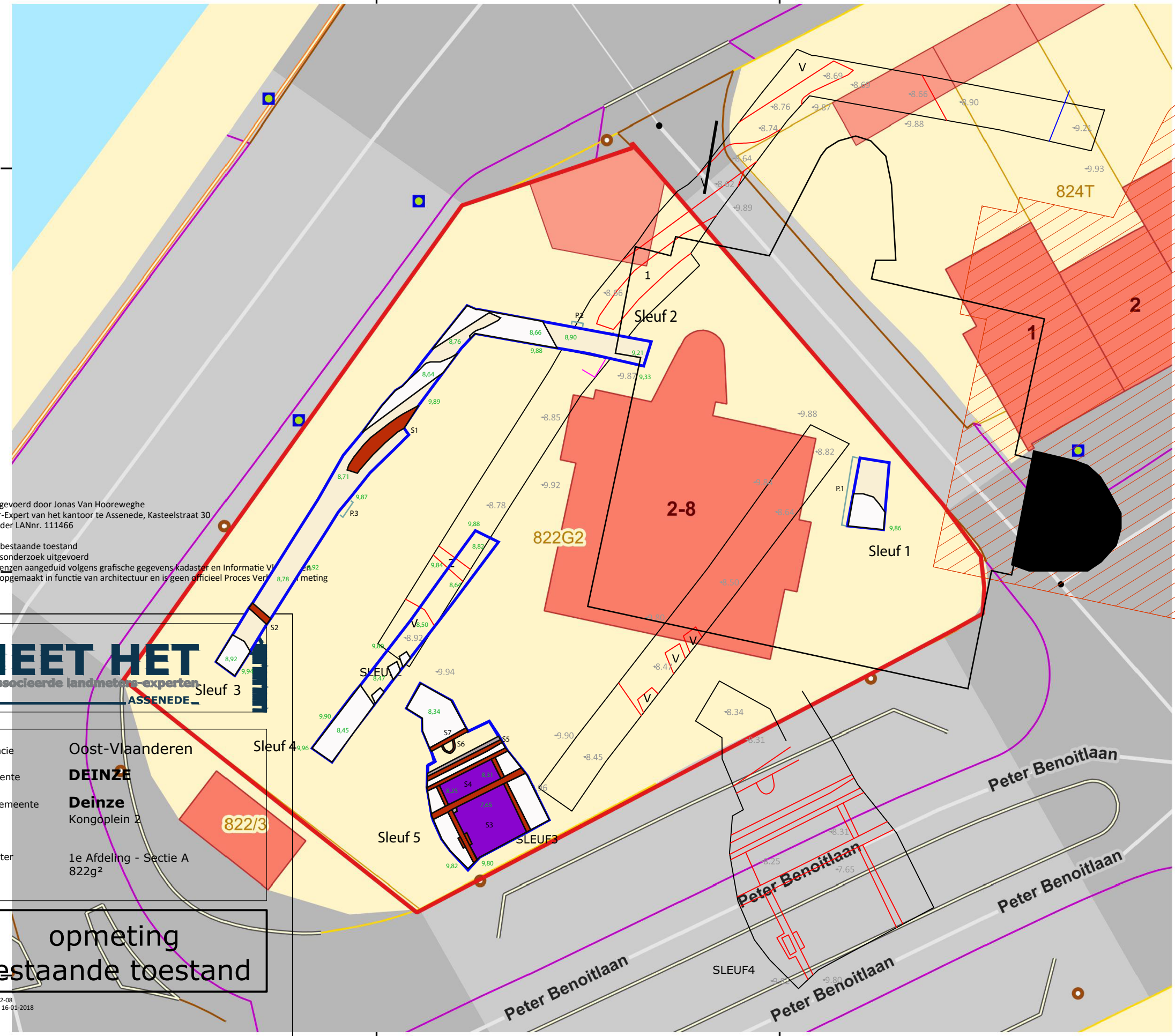
MEET HET Assenede | Kasteelstraat 30 | 9960 Assenede
Jonas Van Hooreweghe | LAN 111466 | M +32 479 61 54 69 | jonasvh@meet-het.be
BTW 0827.679.026 | info@meet-het.be | www.meet-het.be

90675.000

90700.000

0 10 20 Meters

0 20m

Vondstenlijst

2017J156

Proefsleuvenonderzoek

Vondstnr	Spoornr	Laagnr	Kwadrant/Coupedeel	Werkput/Sleuf	Vlak	Verzamelijze	Datum	Maaswijdte	xyz	Categorie	Datering	Aantal	Gewicht (g)	Homogeniteit	Fotonr	Coupe-tekening	Vondst-tekening
1	LV zandberg en aanleg vlak	/	/	/	/	metaaldetectie en aanleg	15/01/2018			metaal: Duitse huls en Belgische munt 25 cent	20ste eeuw	2	15	nee	23 en 24	/	/
2	3	/	/	5	1	aanleg en uithalen	15/01/2018			Aardewerk: industrieel wit bord; metaal: emaille drinkbeker; glas: twee flesjes	1880-1950	4	<1000	ja	25	/	/
3	4	/	/	5	1	aanleg en uithalen	15/01/2018			Aardewerk: industrieel wit ondertas en soepbord; hemdknoop; dakpanfragment	1875-1960	4	<2000	ja	26 en 27	/	/